

DÖKÜLEN YAPRAKLAR

أوراق مُتساقطة

باللغة التركية

Yazar:

Şeyh Hakem bin Adil Zemu en-Nuveyrî el-Akîlî

Takdim:

Şeyh Hasen bin Abd Allah el-Kaûd

Tercüme:

Fatih Bulut

Tashih:

ilyas Bulut

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

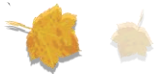
Ümmetler ahlak ile yaşar

Ahlaki değerler yok olursa onlar da yok olup, gider

Şairlerin Efendisi: Ahmet Şevki

Allah'ın izniyle

Toplum ağacının büyüyüp, yeşermesi ümidiyle toplumun her bireyine ithaf olunur.

Hakem bin Adil b. Hasen Zemu en-Nuveyrî el-Akîlî, 1444 h.

Kral Fahd Milli Kütüphanesi Arşivi

el-Akîlî, Hakem b. Adil bin Hasen Zemu en-Nuveyrî

Dökülen Yapraklar/ Hakem bin Adil b. Hasen Zemu en-Nuveyrî

el-Akîlî, 1.Baskı, Riyad, 1444 h.

İSBN: 3-4594-04-603- 978

1- Vaaz ve İrşat a- Adres

DDC 213 5670/1444 h.

Uluslararası Standart Kitap Numarası:

5670/1444

İSBN: 3-4594-04-603- 978

İÇİNDEKİLER

Takdim	6
Mukaddime	9
Giriş	16
Aileyi İlgilendiren Yapraklar	18
Namaz ve Camiler Hakkında Dökülen Yapraklar ...	32
İşçi ve Memurları İlgilendiren Yaprak	39
Genel Yapraklar	51
Sonuç	73

Takdim

Allah'a hamd olsun, salât ve selâm peygamberlerin ve rasullerin en faziletlisi Peygamber Efendimiz Muhammed - sallallahu aleyhi ve sellem'in ailesinin ve ashabının üzerine olsun.

Bundan sonra:

Bu yapraklar yaşadığı toplumu ıslah etmek ve onlar hakkında hayır isteyen, kalpleri şefkat dolu hayat yolunu aydınlatan, kalpleri yumuşatan yapraklardır.

Ayrıca, bu yapraklar toplumun temel taşı olan aileden, çocuklar için örnek konumda olan anne ve babadan, onlara çocukların hürmet edip, saygı duymasından ve bunlarla birlikte Allah'ın lütfu, ihsanı ile toplumun ahlaki değerlerini düzenleyen pek çok husustan bahseder.

Bu yapraklar toplumun düzelmesinde büyük bir konuma sahip dinin direği, sağlam rüknü olan namazdan bahseder. Bu yapraklar toplumun ameli yönü, güzel ahlakı ve bunun dışındaki faydalı bilgileri içeren sayfaları ele alır.

Elindeki bu yapraklar ilmin baharı

Haksızlık için ise son bahar

Düştü yapraklar ey Hakem

Sen getirdin bu yapraklara anlamı

Bu yapraklarla toplum inşa olur

Hep kötülüklerden uzak olur

Erdemli işleri konu eder

Günahlarla bükülmüşleri doğru eder

Bu erdemli yapraklar dökülüyor

Bir nesli zehirden arındırır

Önceden güzel şiirinle kitapları doldurdun

Yine o güzel şiire döndün

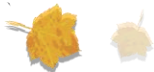
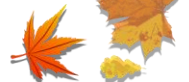
Çiçekler açan bir kitap yazdın

İlim ve edeple ona eman oldun

Yüce Allah'tan bu yaprakları tüm topluma faydalı kılmasını, her bir ferдинin diğerine yardım edip, böylece geminin güvenli bir şekilde erdemini kıyısına ulaştırmasını niyaz ederiz.

Şeyh Hasen bin Abd Allah el-Kaûd

10 Şaban 1444 h. Riyad

Mukaddime

Yüce Allah'a celaline yaraşır bir şekilde hamdolsun. Kusursuz bir ahlak ve üstün özellikler ile Allah tarafından tüm beşeriyete gönderilen Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem- 'e salât ve selâm olsun.

Bundan sonra:

Şüphesiz Allah Teâlâ insanlığı erkek ve kadın olarak iki cinsten yaratmış ve onları boylara, kabilelere ve toplumlara ayırmıştır. Gönderdiği elçi ve dinler ile insanlar arasındaki ilişkileri düzenleyen ahlaki değer ilkeleri ve kuralları belirlemiştir.

Söz konusu bu değerlerin tümü olmasa da bir kısmı nesiller aracılığı ile sonrakilere aktarılmıştır. Ne var ki, yıllar geçtikçe toplumlar iç ve dış etkenlerden

etkilenip parçalanmış,¹ örnek şahsiyetlerin azalmasıyla bu ahlaki değerlerin bir kısmı bozularak son baharda kuruyan ağacın yapraklarının dökülmesi gibi değerler ağacının da yaprakları dökülmüştür. İçinde bulunduğumuz toplumun sonbahar dönemini yaşıyor olmasından Allah'a sığınırız. Öyle ki; günümüzde, toplumun tüm sınıflarında artan pek çok günahların varlığını müşahede etmekteyiz.

Halk ve toplum hayatında değerler ağacı son derece önemli bir yere sahiptir. Bu değerler ağacı toplumun ıslahı için bir pusula ve can yeleği gibidir. Bu ağacın dalları ne zaman çiçek açıp, uzar ve olgunlaşırsa işte o zaman toplum ıslah olmuş

¹ Herhangi bir toplumun ekonomik durumu iç etkenlere örnek verilebilir sadece bununla sınırlı değildir. Dış etkenlere örnek ise; sömürgecilik, film, dizi ya da sosyal medya uygulamaları aracılığıyla toplumun tüm ev ve bireylerini istila eden dünya kültürlerine kolaylıkla erişimdir.

düzgün bir hale gelmiş olur. Ne zaman bu değerler ağacının yaprakları dökülüp, kurursa işte o zaman kişi ve toplumlar da çöküp, bozulur. Bu değerlerden bazısı bozulur yahut hayata geçirilmez ise o oranda ya da daha şiddetli bir şekilde gerileme yaşanır. Ahlaki değerlerde meydana gelecek herhangi bir bozulma tüm ahlaki değerleri etkiler. Böylece bu durum nefsinde hevâ, sapkınlık ve bozulma olan kişileri, bu değerleri küçümsemeye, yerinden oynatmaya yahut tamamen terk etmeye karşı cesaretli kılar.

Tüm dinlerde özellikle de Hanif olan İslam dininde ahlaki değerlerin yüksek bir konum ve yerinin olduğu herkes tarafından bilinmektedir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e gönderilen İslam dini yüce bir amaç ve ebedî bir mesaj içerir. Ahlaki değerler bu dinde temel bir konuma sahiptir. Zira

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “Ben güzel ahlakı tamamlamak üzere gönderildim.” Diğer bir rivayet ise “salih ahlakı tamamlamak üzere gönderildim” lafızları ile gelmiştir.²

Başka bir hadislerinde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “Kıyamet gününde Mümin kulun terazisinde güzel ahlaktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah Teâlâ çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimseden nefret eder.”³

² Elbânî –rahimehullah- Silsiletu's-Sahih adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

³ Sahih Hadis. Tirmizi İyilik Bölümünde (2003), Ebû Davud Edep Bölümünde (4799) rivayet etmiştir. Hadiste geçen "El- Beziy" ifadesi kötü ve çirkin söz söyleyen kimse manasına gelmektedir.

Ve yine şöyle buyurmuştur: "Sizin en hayırlınız ahlakı güzel olanınızdır."⁴

Güzel ahlak cennete giriş vesilesidir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e insanları cennete en fazla götürecek şey nedir? diye sorulduğunda "Allah'a karşı takva ve güzel ahlaktır." diye cevap vermiştir.⁵

Başka bir hadiste ise Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Muhakkak ki Mümin, güzel ahlakı sayesinde (gündüzleri) oruç tutan (geceleri) namaz kılan kimsenin derecesine erişir."⁶

⁴ Muttefekun aleyh. Buhâri Menkıbeler Bölümünde (3559), Müslim Faziletler Bölümünde (2321) rivayet etmiştir.

⁵ Sahih Hadis. Tirmizi İyilik Bölümünde (2004), İbn Mace Zühd Bölümünde (4246) rivayet etmiştir.

⁶ Sahih hadis. Ebû Davud Edep Bölümünde (4798) rivayet etmiştir.

Güzel ahlaklı olmak; kişiye, kıyamet gününde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in en yakınında olmasını sağlayacaktır. Bu hususta Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Bana en sevgili olanınız ve kıyamet gününde bana mevkice en yakın bulunacak olanınız, ahlak bakımından en güzel olanlarıdır."⁷

Elinizdeki bu eser, İslam toplumlarında ve Arap coğrafyasında ahlaki değer ağacından dökülen yaprakları ve zafiyet hallerini ele almaktadır.

Böylece bu davranış ve yanlışlardan bazılarının aydınlatılmasına katkı sağlayıp, bireylerin bundan kaçınmasına bir vesile olur. Bu eseri yazarken kolay örnekler seçip, basit bir dil kullandım. Herkes tarafından anlaşılabilir bir metot izledim.

⁷ Hasen hadis. Tirmizi İyilik Bölümünde (2018) rivayet etmiştir.

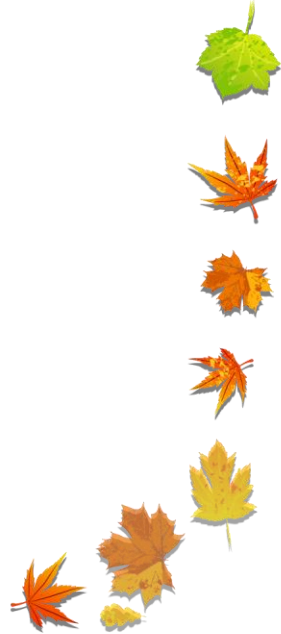
Doğru olan her Şey Yüce Allah'ın başarılı kılması ve lütfu sayesinde. Bir eksiklik ve hata var ise hata eden nefsim ya da kovulmuş Őeytanın vesvesesindedir.

Son olarak Yüce Allah'tan bütün toplumlarımızı bu afetten ve kötü ahlaktan korumasını ve bizi en güzel Şekilde güzel ahlaki değerlere ulaştırmasını niyaz ederim.

Yazar:

Hakem Zemu el-Akîlî

7 Rabiü'l-evvel 1443 h.

Giriş

Bu kitabın içeriğinde pek çok sözcük (Arapça) eril kipinde kullanılmıştır: Bunlar, "öğretim görevlisi", "bazı kimseler", "bazı insanlar", "bazı şahıslar", "bazı öğretmenler", "bazı yetkili" ve "memurlar" gibi isimlerdir. Ancak burada anlatılan hikâye ve olaylar, kadın ve erkek her iki cinsiyeti de ifade etmektedir. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Şüphesiz Allah, Müminlerin ecrini zayi etmez."⁸

Yine Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: "Sabret! Çünkü Allah Muhsinlerin mükâfatını zayi etmez."⁹

Bu iki ayette "Müminler" ve "Muhsinler" lafızları çoğul erkek kipinde zikredilmiş olup, çoğul bayan kipinde "Müminat" ve "Muhsinat" olarak zikredilmemiştir. Ayetlerin mefhumu ve İslam

⁸ Âl-i İmrân Suresi: 171.

⁹ Hûd Suresi: 115.

dininin delilleri erkeğe hitap olsa da bunun aksine bir delil olmadığı sürece kadınları da kapsar. Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar, ırzlarını korusunlar.”¹⁰

¹⁰ Nûr Suresi: 31.

Aileyi İlgilendiren Yapraklar

Bu bölümde siz değerli okuyuculara aileyi ilgilendiren konularda dökülen yaprakları bir araya topladım. Herkes şunu iyi bilir ki hayatımızda ailenin yeri çok önemlidir. Aile, toplumun inşasının temel taşıdır. Onun düzgün olması ile toplum da düzgün olur, bozulması ile toplum bozulup çöker. Düşmanların aileye hâkim olmaya çalışması ve oklarının çoğunu aileye yöneltmesi şaşırtıcı değildir.

Yüce Allah'tan kurmuş oldukları tuzakları başlarına geçirmesini niyaz ederim. Yine Yüce Allah'tan tüm ailelerimizi korumasını, onları başarılı kılıp, huzur ve mutluluk vermesini dilerim.

1. Örnek Alma Yaprağı

Çocuklar anne babaya karşı olumsuz bir tutum sergilediklerinde yahut bir günah işlediklerinde ya da kötü bir ahlaki davranış sergilediğinde anne ve baba çocuklarının ıslah olması için dua etmek yerine hemen beddua etmeye başlar. Oysaki Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu hususta şöyle buyurduğunu hatırlamazlar: “Kendinize beddua etmeyiniz; çocuklarınıza beddua etmeyiniz; mallarınıza da beddua etmeyiniz. Duaların kabul edildiği zamana denk gelir de Allah bedduanızı kabul ediverir.”¹¹

Anne ve babaların çocuklarına beddua etmesinin ardından evden çıkıp dehşet verici trafik kazası geçiren çocukların vefat haberlerini çok duyduk. Bu

¹¹ Sahih hadis. Elbânî -rahimehullah- Sahihu'l-Câmi adlı eserinde rivayet etmiştir.

konuda dikkatli olmamız ve çocuklarımız için daima hidayet ve salih kimseler olmaları için dua etmemiz gerekir.

2.

Anne ve babalar yalan söylemek gibi istenmeyen davranışlarda bulunan çocuklara yasaklar getirip, bundan dolayı cezalar verirler. Ceza vermek eğitimde bir metot olarak kabul edilir. Maalesef daha sonra çocuklarına ceza veren anne ya da baba bu yasakladığı şeyi kendisi yapar. Örneğin sigara içmeyi çocuklarına yasaklayan baba daha sonra onların önünde kalkıp sigara içer. Burada anne, baba ve eğitimcilerin kulağına şairin şu sözünü fısıldamak isterim:

Benzerini yaptığın şeyi yasaklama

Sen bunu yapmaya ısrar edersen yazıklar olsun
sana.

3.

Birçok aile, evde çalışan hizmetçi ve şoförü çeşitli görev ve işler ile görevlendirir. Sabahın ilk saatlerinden itibaren gece yarısına kadar çalışıp, yorulurlar. Sırasıyla sabah kahvaltısı hazırlanır, çocuklar okula götürülüp getirilir, öğle yemeği hazırlanır, gün içinde kahve ve çay sunumu yapılır, ev içi ve bahçe temizliği ile işlere devam edilir. Ardından aileye ait araçlar yıkanır, çiçekler sulanır ve benzeri pek çok işler görev icabı yerine getirilir. Ne yazık ki, bütün bu emek sahibi işçilerin maaşları geciktirilerek ödenir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi

ve sellem- bu hususla ilgili olarak şöyle buyurmuştur: “Onlar sizin hizmetçileriniz ve aynı zamanda kardeşlerinizdir. Allah onları sizin himayenize vermiştir. Kimin himayesinde bir kardeşi varsa, kendi yediğinden ona yedirsın, giydiğinden de giydirsın. Onlara kaldıramayacakları işleri yüklemeyiniz. Şayet yükleyecek olursanız kendilerine yardım ediniz.”¹²

4. Tasarruf Yaprağı

Birçok aile veya arkadaş grupları dışarıda yemek yemek için restorana giderler. Masadan kalktıklarında geriye birçok yiyecek kaldığı, bazen yiyebileceklerinden daha fazla sipariş verip yemeklere hiç dokunmadıkları görülür. Yoksa bu tür

¹² Buhâri İman Bölümünde (30) rivayet etmiştir.

davranışlar sosyal medyada kendisi ile gösteriş sergilediğimiz imtihanımız mıdır? Ya da Yüce Allah'ın birçok insana nasip etmeyip, bize bahşettiği nimetlerin kıymetini bilmemek midir? Allah Teâlâ şöyle buyurmuştur: “Ey Âdemoğulları! Her mescitte ziynetinizi takının (güzel ve temiz giyinin). Yiyin için fakat israf etmeyin. Çünkü O, israf edenleri sevmez.”¹³

5. İyilik Yapma Yaprağı

Birçok erkek ya da kız çocuğu kendi yaşıtlarına iyi davranmakta, arkadaşlarının işleri için son derece gayretli olmakta, sosyal medyada hoş ve seviyeli konuşmaktadır. Söz konusu anne ya da babalarının istekleri olunca serzenişte bulunarak

¹³ A'râf Suresi: 31.

öfkelenediklerini, sonra da istenilen işi sanki kendilerinden bir lütufmuş gibi yaptıklarını görürsün. Maalesef onlar Allah Teâlâ'nın şu ayetini unutup görmezden gelmektedirler: “Rabbin, kendisinden başkasına asla ibadet etmemenizi, anaya-babaya iyi davranmanızı kesin olarak emretti. Eğer onlardan biri, ya da her ikisi senin yanında ihtiyarlık çağına ulaşırsa, sakın onlara "öf!" bile deme; onları azarlama; onlara tatlı ve güzel söz söyle.”¹⁴

Şairin şu sözü tam da onların durumunu açıklamaktadır:

Bana sert ve kaba karşılık verirsin
Sanki sen nimet verip lütfedensin.

¹⁴ İsrâ Suresi: 23.

6. Sevgi Yaprağı

Genellikle eşler arasında ailevi bir konuda anlaşmazlık yaşandığında aralarında geçimsizlik baş gösterir. Hatta bu işin sonu ayrılık ve boşanmaya kadar gidebilir. Bunun akabinde aile kurumu çöker ve çocuklar zayi olur. Bu kimseler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadislerini görmezden gelirler: “Mümin bir erkek Mümin bir kadına düşmanlık edip kin beslemez. Onun bir davranışından hoşlanmazsa diğerinden razı olur.”¹⁵ “Ciddi bir sebep olmadan, kocasından boşanmak isteyen kadın, cennetin kokusunu alamaz.”¹⁶

¹⁵ Müslim, Radâ' Bölümünde (1469) rivayet etmiştir.

¹⁶ Elbânî -rahimehullah- “Gâyetü'l-merâm'da” (263) hadisin sahih olduğunu belirtmiştir.

7. İhsan Yaprağı

Ebeveynler çocuk eğitiminde tüm zorluklara göğüs gererek, tüm zorluklara katlanırlar. Şefkat ve merhamet ile yaklaşıp, sahip oldukları maddi desteği esirgemezler. Böylece çocuklar güvenli ve huzurlu bir Şekilde hayata adım atsinlar, yeni çevrelerine uyum sağlayıp, kendi ailelerini kursunlar. İŞte her anne ve babanın çocukları ile ilgili kurdukları hayalleri budur. Bu sürecin ardından ebeveynler yaşılanırlar ve çocuklarının kendileriyle ilgilenmesine daha çok ihtiyaç duyarlar. Ne yazık ki bazı çocuklar anne babasına iyilik yapmaktan kaçınmakta, hizmet etmekte kusur etmektedir. Kimi çocuklar ise anne babalarını huzur ve bakım evine götürüp bırakmaktadır. Onlar, Allah Azze ve Celle'nin Şu kalıcı emrini unuturlar: “Onlara merhamet ederek tevazu kanadını indir ve de ki:

"Rabbim! Tıpkı beni küçükken koruyup yetiştirdikleri gibi sen de onlara rahmet et."¹⁷

8. İhtimam, Özen Gösterme Yaprağı

Birçok koca ya da baba mesai bitiminde eve gelip yemeğini yer ve ardından biraz istirahat eder. Daha sonra arkadaşları ile bir yerde buluşmak için hazırlanıp, evden çıkar. Sonra geç vakitlere kadar dışarıda arkadaşları ile vakit geçirir. Günün sonunda yorgun bir şekilde eve tekrardan döner ve bitkin bir şekilde yatağa girer. Bu şekilde evine vakit ayırmak, hanımı ve çocukları ile beraber yemek yemek, onların giyinme ihtiyaçlarını gidermek, beraber vakit geçirmek, nasihat edip yol göstermek görevlerini yerine getirmez. Bu kimseler tarafından

¹⁷ İsrâ Suresi: 24.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisi ihmal edip unutulmuştur: “Bakmakla yükümlü olduğu kimseleri ihmal etmesi, kişiye günah olarak yeter.”¹⁸

9. Kocanın Yaptığı İyilikleri Görmezden Gelme Yaprağı

Birçok kadın kocasının kendisine sunduğu ihsanı unuttur. Onu her zaman asık bir surat ile soğuk bir tavırla karşılar. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- meşhur bir hadisinde bu tarz kadınları ve onlara benzeyenleri kastederek şöyle buyurmuştur: “Ey kadınlar! Sadaka veriniz ve çok istiğfar ediniz. Çünkü ben cehennemın çoğunu sizin doldurduğunuzu gördüm”. Bunun üzerine orada

¹⁸ Ebû Davud Akraba Ziyareti Bölümünde (1692) rivayet etmiştir. Elbânî – rahimehullah- hadisin hasen olduğunu belirtmiştir.

bulunan kadınlardan biri: Niçin cehennemin çoğunu biz dolduruyoruz? diye sordu. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- de: “Çünkü siz çok lânet eder ve kocanızın yaptığı iyilikleri unuttur, nankörlük edersiniz." diye cevap verdi.¹⁹

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- bazı kadınların kocasına yaptığı nankörlük hakkında bir hadislerinde şöyle buyurmuştur: “Onlardan birisine ömür boyu iyilik etsen, sonra da senden hoşuna gitmeyen bir şey görse, ‘Ben senden hiç hayır görmedim der.”²⁰

¹⁹ Müslim İman Bölümünde (79) rivayet etmiştir.

²⁰ Buhâri İman Bölümünde (29) rivayet etmiştir.

10. Terbiye Yapağı

Bazı anne ya da ev hanımları ev dışında çokça vakit geçirir. Sabah uykusundan öğlene doğru uyanır. Sonra bazı komşu ya da arkadaşları ile dışarıda randevulaşıp uzun vakitler geçirir. Evde alışan ev yardımcısına öğle yemeğini hazırlamasını ve çocuklar okuldan dndđđnde onları karşılamasını söyler. Eve geri geldiğinde çocukları ile ilgilenmek yerine sosyal medyada vakit geçirir. Akşam olduğunda tekrardan arkadaşları ile vakit geçirmek için hazırlık yapıp, dışarı çıkar. Evine geç vakitte döner, kocası ve çocuklarından uzak bir şekilde onların durumlarını gözetmeden haftanın çoğu gününü bu şekilde yaşar. Çocuklar böyle bir ortamda büyüyüp genç olduklarında kötü işlere bulaşıp uyuşturucu madde kullandığında ve ahlaksız davranışlar sergilediğinde anneleri olan bu

kadın ve içinde yaşadığı toplum bu sonuca çok şaşırırlar. Aslında bu şaşırılacak bir sonuç değildir. Çünkü bu çocukları anneleri değil hizmetçiler yetiştirip, terbiye etmiştir!

Namaz ve Camiler Hakkında Dökülen Yapraklar

Bu bölümde değerli okuyucular için cami ve namaz hakkında dökülen yaprakları bir araya getirip derledim. Herkes şunu iyi bilir ki, namaz dinimizde çok önemli bir yere sahiptir. Namaz dinin direği, sapa sağlam temelidir. Beş vakit namaz, şartlarına uygun bir şekilde camilerde cemaatle kılındığı takdirde bizlerden istenildiği gibi yerine getirilmiş olunur.

11. Namaz Yapağı

Çoğu insan vaktini televizyon karşısında yahut kâğıt oynayarak ya da arkadaşları ile maç yaparak geçirir. Namaz vakti girdiğinde onu önemsemeyip, oyun ve meşgalesine devam eder. Namazını son vaktinde ya da vakti çıktıktan sonra kılar. Rabbimiz Allah Azze

ve Celle'nin Şu ayeti ile bir uyarıda bulunmak isterim “Onlardan sonra, namazı zayi eden, Őehvet ve dŐnyevî tutkularının peŐine dŐŐen bir nesil geldi. Onlar bu tutumlarından ŐtŐrŐ “Gayya”yı boylayacaklardır/bŐyŐk bir azaba arptırılacaklardır.”²¹

Ayette geçen zayi etmek ifadesi tamamen terk etmek ya da vaktini geçirmek manasına gelmektedir. Ayette geçen "Gayya" ibaresi cehennemde bir vadi manasına gelmektedir. Bundan YŐce Allah'a sığınırız.

12.

Bazı kimseler camiye geldiklerinde kŐtŐ ağız kokusu, elbise ve orabının kirli olması ile diğer

²¹ Meryem Suresi: 59.

insanlara eziyet eder. Bu kimseler temizliğine dikkat etmeyerek sadece namaz kılanlara değil Rahman'ın meleklerine de eziyet etmiş olur. Zira Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: " Şüphesiz Melekler, insanların eziyet gördüğü şeylerden eziyet görür."²²

Camiye gelmeden önce beden ve elbise temizliğine son derece özen göstermeliyiz. Özellikle de Cuma ve Bayram namazları gibi cemaatin yoğun olduğu namazlarda bu konuda daha fazla hassasiyet sahibi olmalıyız.

²² Müslim Mescidler Bölümünde (654) rivayet etmiştir. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in bu hadisi sigara ve ter kokusu gibi kötü kokular yayarak camiye gelmeyi açıkça yasaklamıştır.

13.

Bazı kimseler Cuma namazına geldiklerinde arkadaşları için yer tutmaktadırlar. Bu davranış caiz olmayıp, ayırdığı o yeri gasp etmiş hükmündedirler. Çünkü camiye ilk gelen kimse burada hak sahibidir.²³ Böyle bir davranış, kendisi için yer tutulan kişiyi camiye erken gelme konusunda tembelliğe teşvik eder. Söz konusu bu kişi cuma namazına erken gelmek ile ilgili Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu nasihatini bilmez mi: “Bir kimse cuma günü cünüplükten

²³ İbn Bâz -rahimehullah- bir soruya şöyle cevap vermiştir: Cuma günü imamın arkasında yer ayırmak caiz midir? Camiler Allah'ın evidir namaz ve benzeri gibi ibadet ve itaat olan amelleri işlemek için inşa edilmiştir. Bundan dolayı bir kimsenin imamın arkasında, sağında veya solunda yer ayırması caiz değildir. Camiye kim önce gelirse oraya oturur. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “İnsanlar ezan okumanın ve namazda birinci safta bulunmanın ne kadar faziletli olduğunu bilselerdi, sonra bunları yapabilmek için kura çekmek zorunda kalsalardı kura çekerlerdi.” Yani oraya geçmek için kura çeker ön safta olmak için hırslı olurlardı. Camide yer tutmak caiz değildir ve yeri gasp etmektir. Gasp eden kimsenin böyle bir hakkı yoktur. Önce gelen kimse oraya geçip oturma hususunda hak sahibidir.

temizleniyormuş gibi boy abdesti alır, sonra erkenden cuma namazına giderse bir deve kurban etmiş gibi sevap kazanır. İkinci saatte giderse bir inek, üçüncü saatte giderse boynuzlu bir koç kurban etmiş gibi sevap kazanır. Dördüncü saatte giderse bir tavuk, beşinci saatte giderse bir yumurta sadaka vermiş gibi sevap elde eder."²⁴

14.

Bazı kimseler Cuma günü namaza geldiğinde cemaatin omuzlarını yararak en ön saflara ulaşmaya çalışır. Cuma namazına geldiğinde bu şekilde bir davranış sergileyen kimselere Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hutbe

²⁴ Buhâri Cuma Bölümünde (881), Müslim Cuma Bölümünde (850) Ebû Davud Taheret Bölümünde (351) rivayet etmiştir.

verirken "otur artık eziyet ettin" dediğini hatırlatırım.²⁵

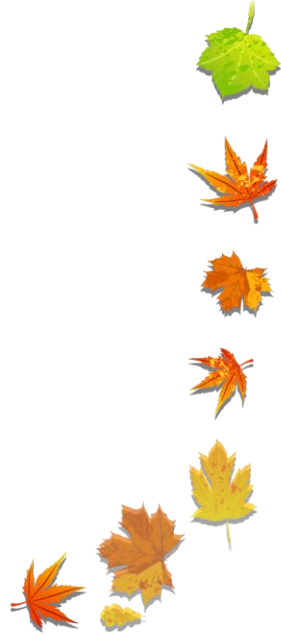
Bazı kimseler ise Kuran'ı Kerim'i yüksek sesle okuyarak ya da dünyalık bir işi yüksek sesle konuşarak cemaate eziyet ederler. Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem- böyle bir davranışı şu hadisleri ile yasaklamıştır: " Ey insanlar her biriniz Rabbi ile münacat etmektedir. Sizden bazıları diğerlerine karşı yüksek sesle Kuran okuyup Müminlere eziyet etmesin."²⁶

²⁵ Sahih hadis. Ebû Davud Namazın Farz Kılınması Bölümünde (1118), Nesâi Cuma Bölümünde (1399) rivayet etmiştir.

²⁶ Elbânî -rahimehullah- Silsiletu's-Sahiha adlı eserinde hadisin sahih olduğunu belirtmiştir (7/455).

15.

Bazı kimseler Cuma namazına geç gelir ve aracını yolun ortasına bırakıp, camiye girer. Namaz bitip insanlar camiden çıkmaya başladığında yanlış park edilen bu araçtan ötürü bazı kimseler araçlarını yerinden oynatamaz. Yanlış park eden araç sahibi insanları mağdur edip izdihama sebebiyet vermiş olup hâlâ camiden çıkmamıştır. Bu kimse yaptığı bu davranış ile hayır elde etmek isterken eziyet ederek günah işlediğinin farkında değildir.

İşçi ve Memurları İlgilendiren Yaprak

Bu bölümde siz değerli okuyuculara işçi ve memurları ilgilendiren konularda dökülen yaprakları bir araya getirip, derledim. Söz konusu işçi ve memurlardan kasıt hem devlet hem de özel sektörde çalışanlardır. Bu sektörler ekonominin direği ve dayanağı olup, düzgün işlemesi durumunda toplumun mali koşulları, kazanım ve yetenekleri kalkınıp, gelişir. Nitekim Uzak Doğu ülkelerinde İslam dini güzel ahlaklı samimi Müslüman tüccarlarımız sayesinde yayılmış olup, kendi dinlerinden olmayan bölge halklarıyla güzel ahlak ve dürüstlük ilkeleri ile ilişkiler kurmuşlardır. Onların bu unutulmaz rolü her zaman zihinlerimizde diri ve canlıdır.

16.

Üniversitelerde görev yapan kimi öğretim görevlileri kimi zaman öğrencilerin dış görünüşlerine bakarak, adam kayırarak yahut aracılar ile ilişkiler üzerinden not vermektedir. İsteddiği öğrenciye hak etmese bile bol not verirken, hoşlanmadığı öğrenciye de düşük not verip sınıfta bırakmaktadır. Böyle bir davranışın çok yaygın olduğunu iddia etmemekle birlikte birçok masum öğrencinin bu sebeple ortalamasının düştüğüne ya da geç mezun olduğuna tanıklık edilmektedir.

17.

Üniversitelerde görev yapan kimi öğretim görevlileri bir bilgi ya da konuyu hakkıyla öğrenciye ulaştıramaz. Bununla birlikte sınav için zor soruları

seçer, sınav kâğıtlarını okumada katı davranır. Dersine girdiği sınıfta birkaç kişi dışında tam not alan öğrenci yoktur. Genel not ortalaması bile ortanın altında kalmıştır. Bu öğretim görevlisi, bu davranışıyla öğrencilerine zarar verdiğini, birçoğunu başarısızlığa maruz bıraktığını veya bu dersi almaktan vazgeçmesine ya da başka bir öğretim görevlisinden bu dersi almak isteyeceğini düşünmez mi?

18. Şeffaflık Yaprağı

Bazı kamu kuruluşlarında hizmet kılavuzu ve bu hizmetin nasıl verileceği ile ilgili bilgiler sunulmamaktadır. O birimde çalışanlardan hiç kimse bir işlemi başlatıp, yürütmek için gerekli belge ve evrakların neler olduğunu tam olarak bilmediği gibi bir şeffaflık da söz konusu değildir. Bu

yüzden işlemler aylarca sürebilir. Bu işlemi takip etmek için ya işinizden izin almanız ya da bir takipçiye vekâlet vererek sizin adınıza işlemleri takip etmesini istemek zorunda kalabilirsiniz.

19.

Bazı hâkimler, kararlarını genellemelere veya bazı şaz fikhî görüşlere dayandırarak, hak sahiplerinin haklarını zayi ederler. Bu durumda adaleti ayakta tutmak ve zulme uğrayan kimselere hakkını verme gibi dinin en önemli ilkeleri görmezden gelir.

20. Adalet Yaprağı

Bazı hâkimler, kendi kişisel çıkarı veya taraflardan birinin çıkarı için kanunları eğip büker ve verdiği hükümlerde zulüm eder. Taraflardan birisi kendi

vatandaşı, hemşerisi, akrabası ya da tanıdığı olduğu için diğer tarafa zulüm ederek, Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünü görmezden gelir: "Hâkimler üç kısımdır: Biri cennette, ikisi de cehennemdedir. Cennette olan, hakkı bilip ona göre hüküm verendir. Hakkı öğrendiği halde hükm(ün)de zulmeden (hâkimler) ile, hakkı bilmeden insanlar hakkında hüküm veren (hâkimler) de cehennemdedir."²⁷

²⁷ Sahih hadis. Elbânî - rahimehullah- Sahihu'l-Câmi adlı eserinde (4436) rivayet etmiştir. Şeyh Binbaz -rahimehullah- bu hadisin şerhinde şöyle demiştir: Bu iş tehlikelidir hakkı bilip onunla hüküm verebilmek için özen ve sabır ister. "Cennette olan hakkı bilip ona göre hüküm veren kimsedir." Çünkü ıslah etmek ister, insanlara fayda verir ve hakkı sahibine teslim eder. İlimle insanlar arasında hükmettiği için bu kimse cenneti ve büyük bir mükâfatı hak eder. İnsanlar arasında zulüm ile hükmeden ve yaptığıнын zulüm ya da cahilce yapılmış bir hareket olduğunu bilen kimse cehennem ile tehdit edilmiştir. Bundan Yüce Allah'a sığınırız.

21. Adalet Yaprağı

Kimi Őirket ve iŐletmeler çalışanların maaşlarını bilerek geciktirir. Bununla birlikte çalışanlardan mesai saati içinde eksiksiz çalışıp yüksek verim ve yüksek satış isterler. Çalışanlardan iş performansını tam olarak yerine getirmelerini isterler. Ne yazık ki bu yaptıklarının zulüm olduğunu akıl etmezler. Bu işleri yapan patronları hakka geri dönmeye ve hak sahiplerine haklarını vermeye davet ediyor, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in Şu hadisini sürekli hatırlamalarını oğt ediyoruz: "Zulüm, kıyamet gününde zalime zifiri karanlık olacaktır."²⁸

²⁸ Buhari Zulümler Bölümünde (2447) rivayet etmiştir.

22. Eğitim Öğretim Yaprağı

Bazı öğretmenler, öğrencilerin yüksek not alması için sürekli sınav tekrarı yapar. Okul idaresi ise bu duruma göz yumar. Şöyle, kendimize dönüp bir soralım bu sınavların hedefi nedir? Elbette cevap, öğrencilerin dersi anlayıp, anlamadıklarını ve performanslarını ölçmek olacaktır. Nitekim sınavların hedefi öğrencilerin en yüksek notları almalarını sağlamak değildir. Bir diğer problem ise, sınavların önem ve inandırıcılığını yitirecek şekilde kolay hale getirilmiş olmasıdır. Geçmişte yapılan sınavlar kitaptaki müfredatın tamamını kapsıyorken, günümüzde ise altı çizili yerlere dikkat edin denilerek bazı bölüm ve özetleri kapsamaktadır. Toplum bu tür uygulamalardan nasıl bir eğitim ve öğretim elde edebilir?

23.

Bazı yetkililer, toplantılar yahut telefon görüşmesi ile emir ve talimatlarını sözlü olarak verir. Bir sorun ve hata çıkınca suç ve sorumluluğu hemen görevi altında olan çalışanların üzerine yükler. Sorumluluktan kaçıp, kararları verenin kendisi olduğunu ve bu hatanın yanlış yönlendirmesinin ve verdiği hatalı kararlarının bir sonucu olduğunu unuttur. Böyle bir durumda suçsuz kimselere zulüm edilmiş olur. Bu davranışları sergileyen kimseleri Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisi ile uyarıyoruz: "Zulüm, kıyamet gününde zalime zifiri karanlık olacaktır."²⁹

²⁹ Buhâri Zulümler Bölümünde (2447) rivayet etmiştir.

24.

Bazı yetkililer, kabiliyet, tecrübe ve liyakate önem vermeyip, adam kayırarak, aracı ile gelenleri işe almaktadır. Bu şekilde davranarak, işi ehline vermemiş, görev için olması gereken tecrübe ve liyakate dikkat etmemiştir. Bunun bir sonucu olarak devlet ve toplum deneyim, idari ve mesleki yeterliliklerden yoksun bırakılmıştır. Bu yetkililer, devletin işleyişine ve performansına büyük zarar vermiş, öte yandan kendisine verilen emanet sorumluluğunu hakkıyla yerine getirmemiş olurlar. Hesabın çok çetin olduğu kıyamet gününde Allah Teâlâ o kimseyi hesaba çekeceğini unutmamak gerekir. Dünyada ise bu yaptığı kötü işler ortaya çıktığında düşeceği rezil durum ne kötüdür!

25.

Kimi çalışanlar mesai başlangıç saatine geç kalıp, bununla birlikte maaşlarını tam almak isterler. Maaşlarda yapılan kesinti hoşlarına gitmediği gibi bu yüzden işvereni zulüm ve insafsızlıkla suçlarlar.

26.

Kimi memurlar önündeki işlemleri takip etme hususunda bilerek geciktirmekte ve yapması gereken kontrolleri sürekli ertelemektedir. Kimi zaman da vatandaştan işlem ile ilgisi olmayan gereksiz evraklar talep etmektedir. Böyle davranarak işlem sahibi vatandaşı ikramiye, hediye, ya da rüşvet vermeye zorlamaktadır. İnsanları bu türden şeyleri vermeye zorlayan memurlar iyi bilmelidirler ki bu işin tüm günahı onların

boyunlarıdır. Şayet vatandaşlar bu işin içinde bilerek olur (olmayacak işleri görülsün diyerek) rüşvet verirse günah ve Allah katındaki cezada ortaktır.

27.

Kimi memurlar, mesai saatine geç başlamakta, birkaç işlem aldıktan sonra öğle arası henüz gelmeden görev yerinden ayrılmakta, öğle arası bitmesine rağmen ofise tekrardan gecikerek dönmektedirler. Görevini hakkıyla yerine getirmeyip, kapısı önünden işlem yapmak için bekleyen pek çok kişi olmasına rağmen yalnızca birkaç işlemi sonuçlandırır. Bu kimseler, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünü unuttur ya da göz ardı ederler: “Allah'ım!

Ümmetimin yönetimini üstlenip de onlara zorluk çıkaran kimseye sen de zorluk çıkar.”³⁰

Kapısına işlem için gelen kimseleri oyalamak, işlemlerini geciktirmek ve tekrar tekrar işlem için gelip gitmelerini söylemek o insanlara yaşatılacak en büyük zorluktur.

28.

Bazı memurlar, mesai saatinde vakitlerinin çoğunu diğer memur arkadaşları ile sohbet ederek ya da ofisler arasında oyalanarak geçirirler. Bu yüzden gün bitiminde çok az iş bitirmiş olurlar. Yaptıkları işin çoğu ise eksiktir. Buna rağmen terfi ve ikramiyelere ilişkin tüm haklarını eksiksiz talep ederler.

³⁰ Müslim Yönetim Bölümünde (1828) rivayet etmiştir.

Genel Yapraklar

Bu bölümde siz değerli okuyucular için, birçok kitleleri ilgilendiren konular hakkındaki dökülen yaprakları bir araya getirip derledim. Kimilerimiz bir gün bu durumlardan bir kısmı ile karşılaşabilir. Bu konularda uyarılarda bulunmamın sebebi, olumsuzlukların ortadan kalkması yahut doğacak zararların azalmasıdır.

29.

Düğün ve kutlamalarda oldukça fazla yemek artar. Geriye kalan bu artık yemekler israf edilerek çöpe atılır. Şayet ihtiyaç kadar yemek hazırlanmış olsaydı bu kadar yiyecek israf olmazdı. Bu türden davranışlarda bulunan kimselere nasihatim, Yüce Allah'tan korkmaları ve iktisatlı davranıp, ihtiyaçları kadar yiyecek almaları eğer arta kalan yiyecek

olursa da hayır kuruluşları ile irtibata geçilerek doğru bir şekilde ve uygun bir vakitte fakir ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırmayı sağlamalarıdır. Böyle davranmak en doğru yöntemdir.

30. Verilen Sözün Tutulması Yapağı

Bazı kimseler söz verir ve bu verdiği sözleri tutmazlar. Örneğin, bu kimseler arkadaşına falanca mekânda bu akşam buluşalım diye söz verir ama oraya gitmezler. Arkadaşının kızıp, tepkisi ile karşılaşınca verdiği sözü unuttuğunu ileri sürer. Ancak bu kimseler kalbinin derinliklerinde yalan söylediğini bilir. Tembellik ya da başka bir sebeple oraya gitmemiş, unutma bahanesini ileri sürmüştür. Kimileri ise daha da kurnazca davranıp "İnşaAllah" diyerek Allah'ın dilemesini kullanır. Ne yazık ki "İnşaAllah" ibaresi bazıları için çoğu zaman

bir sözü tutmamak için bahane olarak kullanılmaktadır. Burada Allah'ın dilemesinin ileri sürülmesine bir itirazımız olmadığı gibi bu ifadeyi reddetmek ya da tamamen terk etmek çağrımız da yoktur. Ancak bu söze ihtiram edilmesini, mümkün olduğu kadar bağlı kalınmasını talep ediyoruz. Bunu bir önceki örneğimize dönerek şöyle açıklayalım. Söz konusu kimse “İnşAllah” diyerek, sebepleri yerine getirip aracına binerek yola çıksa sonra da Yüce Allah'ın takdir etmesi ile trafik kazası ya da başka bir sebepten dolayı geç kalsa, bu durumda hiç kimse bu kişi kınamazdı. Bizler böyle bir durumda Allah Teâlâ bu kimsenin oraya gidip arkadaşıyla buluşmasını dilemedi derdik. Konuyla ilgili olarak benzer pek çok örnek verilebilir. Zira bu sorun toplumsal bir hal almış ve yaygınlaşıp sorun haline gelmiştir.

31. Emanet Yaprağı

Kimi şahıslar günlük yaşantılarında insanları aldatıp, kandırırlar. Bazı ğrenciler ödevlerini arkadaşının defterine bakarak kendi defterine aktarırlar. Sınav zamanında kopya çekerek öğretmenlerini aldatırlar. Bazı tüccarlar müşterinin gördüğü reyonu en güzel ürünü koyup, ürün satın alınmak istendiğinde kötü ürünü tezgh altından çıkarıp, müşteriye fark ettirmeden poşete koyarlar. Kimi ustalar bozulan araç ya da aleti tamir eder gibi yaparlar. Tüketicisi ürünü birkaç gün kullandıktan sonra ürün tekrardan arıza verir. Bazı sağlık çalışanları daha fazla para kazanmak uğruna hastaya çok sayıda ilaç yazar ve hastadan gerekli olmayan bazı tahlil ve testler talep ederler. Bazı mühendis ve müteahhitler ise mühendislik

Çizimlerinde ya da malzemededen alarak sahtekârlık yaparlar. Bina tamamlandıktan kısa bir süre sonra binada çökük veya çatlaklar oluştuğunu görülür. Bu ve benzeri uygulamalar Peygamber Efendimiz -sallallahu aleyhi ve sellem-'in hakkında uyarıda bulunduğu apaçık sahtekârlık sayılan davranışlardandır. Nitekim bir gün Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- pazarda bir buğday sergisine uğrar. Elini buğday yığınının içine daldırır ve parmakları ıslanır. Bunun üzerine satıcıya - "Ey zâhîreci! Bu ıslaklık nedir?" diye buyurur. Adam: - Ey Allah'ın Rasûlü! Yağmur ıslattı, diye cevap verir. Peygamber Efendimiz: - "İnsanların görüp aldanmaması için o ıslak kısmı ekinin üstüne ıkarsaydın ya! Kim bizi aldatırsa, bizden değildir" diye buyurur.³¹

³¹ Müslim İman Bölümünde (102) rivayet etmiştir.

32.

Bazı kimseler futbol karşılaşmaları ya da başka spor müsabakalarını izleyip, takip eder. Maç izlerken bağırıp çağırır ve sonuç nasıl biterse bitsin birbirleri ile tartışır. O kimselere bunun sadece bir müsabaka olduğunu bunun sonunda hiçbir kazanç elde edecek bir şeyleri olmadığını hatırlatırız. Taraftarı olunan takım kazandığında sporculara ödülleri takdim edilirken taraftarların elde edeceği bir şey yoktur. Takımın kaybetmesi durumunda taraftarın kaybedeceği bir durum da söz konusu değildir.

Bu müsabakalar eğlenmek ve güzel vakit geçirmek içindir. Aynı takımı desteklemesek bile bu durum bizi düşmanlık ve kavga etmeye sürüklememelidir.

Bir konuda fikirlerimiz farklı olsa bile aramızda saygı ve dostluk devam etmelidir. İddia edildiği gibi, farklı düşüncelere sahip olmak sevgiyi ortadan kaldırmaz.

33. Temizlik Yaprağı

Bazı kimseler oturdukları yerlere çöp atarlar. Bazı kimseler de aracının camını açıp mendil, meyve suyu kutusu gibi çöpleri dışarı atarlar. Kimi apartman sakinleri ise çöp toplama saatinden önce evdeki çöpleri çok önceden kapısının önüne çıkarıp, bırakır. Oysaki kapısının önüne koymak yerine önceden çöp kutusuna götürüp çöpünü atabilir. Bazı kimselerin ise piknik ya da ormanlık alana gittiklerinde arkalarında yemek, karton bardak ve poşetlerden oluşan çöpleri öylece bıraktıklarını görürsün. Ortam öyle kirlenmiştir ki,

kendilerinden sonra gelenler orayı temizlemeden kullanamazlar. Temizlik işçilerine destek ve yardımcı olmak yerine onlara daha fazla yük yüklemiş olurlar. Bütün çöpleri büyük bir poşette toplayıp sonra da en yakın çöp konteynere atarak yardımcı olabiliriz. Bütün bu kötü davranışlar temizliği teşvik eden İslam öğretisine muhalif davranışlardır.

Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “İman, yetmiş küsur şubeye ayrılır. En üst derecesi 'La ilahe illallah' sözüdür. En alt derecesi ise yolda insanlara eziyet veren şeyleri kaldırıp atmaktır.”³²

Yine Peygamber Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Muhakkak ki ben, yolun

³² Muttefekun aleyh. Buhâri İman Bölümünde (9), Müslim İman Bölümünde (35) rivayet etmiştir.

ortasında insanlara eziyet vermekte olan bir ağacı kesmesi sebebi ile cennette nimetlenerek gezinen bir kimse gördüm."³³

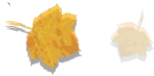
Bu, yoldan eziyet veren bir şeyi kaldıran kimsenin mükâfatıdır. Peki, kasıtlı olarak eziyet veren şeyi bırakanların cezası ne olur? Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: Allah temizdir, temiz olan şeyleri sever; ikram sahibidir; ikram edenleri sever; cömerttir, cömert olanları sever. Siz de avlularınızı temiz tutun ve Yahudilere benzemeyin."³⁴

³³ Müslim Yoldan Eziyet Veren Şeyleri Kaldırmak Babında (1914) rivayet etmiştir.

³⁴ Zayıf hadis. Elbânî rahimehullah Daifu'l-Câmi adlı eserinde hadisin zayıf olduğunu belirtmiştir. Zayıf olsa bile manasının doğru olması hasebiyle alınıp amel edilebilir.

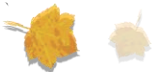
34. Kanunlara Bağlı Kalma Yapradı

Yaşadığımız toplumdaki bazı kimseler her zaman kanun, örf ve adetlere muhalefet ederek yaşarlar. Örnek olarak hızlı bir şekilde trafik işaretlere gelir orada bekleyen kimselerin önüne geçer. Ya da bazı kimseler yolu kapatır veya asker uğurlama ya da başka kutlamalar yaparak trafik akışını engeller. Bazıları da resmi kurumda ya da bankada sıraya geçen kimseleri önemsemeden onların önüne geçer. Bir başkası da sınırlı sayıda satılan şeylerden başkasını düşünmeden daha fazla satın almaya çalışır. Yasalara veya başkalarının hassasiyetlerine karşı kayıtsız kalmak buzdağının sadece görünen bir kısmıdır.

35. Tanışma Yaprağı

Bazı komşular oturduğu apartmandaki komşularını tanımaz. Komşusunu uzaktan gördüğünde veya camide karşılaştığında uzaktan işaret ederek selam verir. Yüz yüze geldiklerinde de sadece selam verip alırlar. Hal hatır sormak veya çay kahve içmek için birbirlerini davet etmezler. Elbette bu herkes için geçerli değildir. Kimi mahalle ve sokaklarda bu tür davranışlar yaygın iken kimilerinde hiç yoktur. Söz konusu sorun erkekler arasında daha yaygındır. Toplumlara Cebrail –aleyhisselam-'ın komşu hakkındaki şu nasihatini hatırlatmak isterim. Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “Cebrâil bana komşuya iyilik etmeyi

tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım.”³⁵

36. Yakın Komşu Yaprağı

Bazı komşular diğer komşusundan ya da çocuklarından zarar görür. Komşusu gelip, arabasını evinin önüne park eder yahut çocukları kapısının önünde gürültüyle oyun oynar. Bazen de çocuklar arabasının camını kırar ya da bahçesine ektiği bitkilere zarar verir. Bütün bunlarla birlikte çocuklar gece gündüz gürültü çıkarıp, durur. Bu davranışlarda bulunan kişiler hadiste ifade edilen büyük tehlike ile karşı karşıya olduklarını bilmezler mi? Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: “Vallahi iman etmiş

³⁵ Muttefekun aleyh. Buhâri Edep Bölümünde (6015), Müslim İyilik Akrabalık Bağını Koparmama ve Edep Bölümünde (2624) rivayet etmiştir.

olmaz. Vallahi iman etmiş olmaz. Vallahi iman etmiş olmaz. ” Sahabeler:- Kim iman etmiş olmaz, ya Rasûlallah? diye sordular. “Yapacağı fenalıklardan komşusu güven içinde olmayan kimse!” diye buyurdu.³⁶ Müslim’de geçen rivayette ise, “Yapacağı fenalıklardan komşusu güven içinde olmayan kimse cennete giremez” ifadesi vardır.³⁷ Buradaki iman etmez ifadesi ile kâfir olup imanını kaybettiği anlaşılır. Bilakis imanın azaldığı ve kâmil olmadığı anlaşılır.

³⁶ Buhâri Edep Bölümünde (6016) rivayet etmiştir. Hadiste geçen " El Bevaik" kelimesi " baika" kelimesinin çoğuludur. Şer ve eziyet manasına gelir.

³⁷ Müslim İman Bölümünde (46) rivayet etmiştir.

37.

Bazı kimseler ikramda aşırı giderek aynı şehir içinde kendisini ziyarete gelen her misafire koyun keser. Ben bu konuda ne cömert olmayı kınıyorum ne de cimri ve eli sıkı olmaya teşvik ediyorum. Bu türden olan kimi insanlar bu şekilde ikram etmek için borç alıp, kendini zora sokar ve gücünden fazla harcama yapar. Aynı zamanda misafirlere karşı cömertçe harcama yaptığını ileri süren bu kişi ailesi için eli sıkı ve cimri davranır. Bu ve buna benzer davranışlarda bulunan kimselere nasihatim odur ki, elinde olan imkân kadarıyla misafirlerine ikram et, her gelen misafire koyun kesip bütçeni aşan harcamalar yapma. Güler yüzlü ve hoş karşılamak yeterlidir. Bununla birlikte imkânlar dâhilinde ikramda bulunulması güzel olur.

38.

Kimi insanlar garson ya da otelde çalışan görevliye çokça bahşiş verirken, fakir gördüğünde ise çıkarıp bir şeyler vermez. Bazen fakire cebindeki bozuk paraları vermeyi uygun görür. Yol kenarında satış yapan bir satıcının yanından geçtiğinde onunla sıkı pazarlık yapıp, malın değerini düşürerek bu kişinin emeğine saygı duymadan, onun ve ailesinin işini görmeyecek bir fiyatla o malı satın almaya çalışır.

39. Yardımlaşma Yaprağı

Kimi zaman mahallenin sokaklarında tek başına yürüyen elinde poşetler taşıyan ihtiyar bir amcağı mahallenin gençleri görür de ona yardımcı olmak için öne atılmazlar. Bu gençler Rasûlullah - sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünü

görmezden mi geliyorlar: "Bir insan, kardeşine yardım ettiği sürece Allah da ona yardım eder."³⁸

40. Sadakat, Vefa Yaprağı

Bazı kimseler akrabalarına iyilik yapar ve kendisine iş kurması için yardımcı olur. Sonra günler geçer şartlar değişir ve bu yardım eden kişi akrabasından yardım ister hale gelir. Akrabası onun yanında olacağını vaat eder zorluklarda yanında duracağını söyler. Ama iş icraata gelince beklenenin ve talep edilenin çok altında bir yardım sunar.

³⁸ Müslim Zikir, Dua, Tövbe ve İstiğfar Bölümünde (2699) rivayet etmiştir.

41. Hediye Yaprağı

Allah Teâlâ bazı kimselere mal mülk ve makam gibi büyük hayırlar bahşeder. Sonra yakın bir akrabasının ailesi için kalacak yer ya da eğitimi için paraya ihtiyacı olduğunu görür. Sonra da ona yardım elini uzatmaz. Yardım ettiğinde ise az bir şey takdim eder ve o kimsenin ihtiyacını karşılamaz. Bu kimseler Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu sözünü unuttur ya da görmezden gelir: " Yoksul kişiye sadaka vermekte sadece sadaka sevabı vardır, akrabaya tasaddukta bulunmanın ise iki sevabı vardır. Bunlar sadaka sevabı ve akrabalık bağlarını kuvvetlendirme sevabıdır.”³⁹

³⁹ Elbânî –rahimehullah- hadisin sahih olduğunu belirtmiştir. Nesâi Akrabaya Sadaka Verme Bölümünde (2582), Tirmizi Zekât Bölümünde (658) rivayet etmiştir.

42.

Bazı kimseler açık büfe hizmet veren bir restorana davet edilir. Bu kişiyi bir tabağı mezeler, diğere tabağı ana yemek, bir diğereğini de tatlılar ile doldururken görürsün. Sonra masadan kalkarken bir de bakarsın ki, sadece aldıklarının yarısını ya da çeyreğini yemiştir. Bu yiyecekleri alırken yiyip yiyemeyeceğı hakkında hiç hesap yapmamıştır. Yeşillik merada otlayan koyunlar gibi gözü dönmüş bir tavır sergilemiştir. Oysaki birçok fakirin bu tabaklardaki yemeklerden bir lokma yemeğı temenni ettiğini unutmuş ya da görmezden gelmiştir.

43. Dostluk Yaprağı

Kimi insanlar akrabası ya da yakın bir dostu ile en ufak bir anlaşmazlık yaşadığında onunla kurduğı

ilgiyi alakayı keser. Beraber geçirdikleri güzel günleri ve seneleri unuttur. Şu atasözünü kendisine hatırlatıyoruz: Komşu komşunun külüne muhtaçtır. Yine şair Beşşar b. Bürd'ün şu şiirindeki nasihatini o kimseye hatırlatmak isterim:

Herkesi kınayan biriysen

Kalmaz bir dostun

Ya tek başına yaşarsın ya da kardeşine sahip
çıkarsın

Hatasız hiçbir kul olmaz

Her huyunu sevdiğin kişi bulunmaz

Kusurları sayılı olan kişiye bu şeref olarak yeter

44.

Bazı kimseler sadece tanıdığı arkadaşına, komşusuna yanından geçtiği zaman selam verir. Tanıdığı, hemşerisi olan, kendisi ile ilişkileri bulunan kimselerden başkasının selamını almaz. Bu kimseler Allah Teâlâ'nın şu ayetini gözden kaçırmaktadırlar: “Size bir selâm verildiği zaman, ondan daha güzeliyle veya aynı selâmla karşılık verin. Şüphesiz Allah, her şeyin hesabını gereği gibi yapandır.”⁴⁰ Aynı şekilde Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'in şu hadisini de gözden kaçırmaktadırlar: “Bir adam, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'e: “İslâm'ın hangi özelliği daha hayırlıdır” diye sordu? Peygamber Efendimiz:

⁴⁰ Nisâ Suresi: 86.

“Yemek yedirmen, tanıdığın ve tanımadığın herkese selâm vermendir” diye buyurdu.⁴¹

45.

Bazı kimseler özellikle akrabası ve tanıdığı kimselerden borç isteyen kişileri geri çevirmezler. Ancak borç alan kimselerden bazıları borcu ödemeye gücü olduğu halde geciktirir. Bu kimseler böyle davranarak iyilik yapan kimselerin bu iyilikleri bırakmalarına sebep olduklarını düşünmezler. Nitekim Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur: "Ödeme gücü bulunan kimsenin borcunu geciktirmesi zulümdür."⁴²

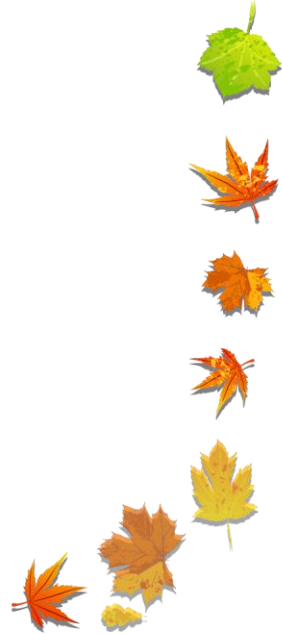
Acaba o kimseler bu hadisi hiç mi duymadılar?

⁴¹ Buhâri İsti'zân Bölümünde (6236) rivayet etmiştir.

⁴² Buhâri Borç Alma Bölümünde (2400) rivayet etmiştir.

46.

Bazı kimseler hızlıca gelip aracını market ya da restoranın önünde duran diğer araçların arkasına park eder. Uzun vakit geçmesine rağmen bu kardeşimiz hala ortalıkta yoktur. Önüne park ettiği araçlar hareket edemediği için trafik oluşur. Uzun bir süre sonra arabasının yanına çıkıp, geldiğinde özür bile dilemez. Oysaki doğru olan kurallara uygun bir şekilde arabasını park edip insanlara eziyet etmemeli ve onları bekletmemelidir.

Sonuç

Son olarak bu güzel eseri hazırlamayı bana kolaylaştıran Yüce Allah'a eksiksiz hamd eder, toplumun bütün bireylerine bu eseri faydalı kılmasını, bizleri her zaman hidayet, doğru yol ve güzel ahlaka yöneltmesini niyaz ederim. Şüphesiz ikram sahibi ve cömert olan Yüce Allah'tır. Dualarımızın sonunda âlemlerin Rabbi Allah'a hamd olsun, rasullerine selam olsun. Yüce Allah'ın salât ve selâmı, Peygamber Efendimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in, ailesinin ve bütün ashabının üzerine olsun.